

Alkotmánybíróság
1015 Budapest, Donáti u. 35- 45.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 01310 - 0 / 2020	
Érkezett: 2020 JÚL 29.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Meilleklet: 5	7

Alulírott

[redacted] alatti lakos az Alkotmánybíróságról szóló

2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény 6. §-a (1) bekezdésének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 41.§-ának (1) bekezdése alapján semmisítse meg azt.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A támadott jogszabály pontos megjelölése, a tényállás rövid ismertetése és a bírói út hiánya:

A megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezés pontos megjelölése: az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény 6. §-ának (1) bekezdése.

A tényállás ismertetése: A törvényszéki végrehajtás 2020. január 31. napjával megszűnt a bíróság keretei között, azt az állami adóhatóság vette át. A törvényszéki végrehajtó jogállását az 1994. évi LIII. törvény 255.- 259. §-a rendezte. Az 1994. évi LIII. törvény 256.§-ának (1) bekezdése rögzítette, hogy a törvényszéki végrehajtó a törvényszéknél szolgálati jogviszonyban álló bírósági tisztviselő, akit a törvényszék elnöke nevez ki határozatlan időre, meghatározott törvényszékhez.

1997. december 1-je óta a Fővárosi Törvényszéki - akkor még Fővárosi Bírósági - Végrehajtók

Irodájánál teljesítettem szolgálatot. Ez volt első munkahelyem is egyben. Végrehajtójelölti gyakorlat után 1999. április 21-én eredményesen tettem le a végrehajtói szakvizsgát. A Fővárosi Bíróság Elnöke tisztviselővé nevezett ki, egyben helyettes végrehajtói feladatok ellátásával is megbízott. 2001. augusztus 21. napjától lettem megyei bírósági, később törvényszéki végrehajtó. 2019-ben a Fővárosi Törvényszék Elnöke tájékoztatott, hogy az 1997. évi LXVIII. törvény módosítása miatt 2020. január 31. napjával végrehajtó munkakörben történő alkalmazásomra nincs lehetőség. Erre figyelemmel felajánlotta, hogy 2020. január 31. napjától bírósági ügyintézőként folytassam munkámat. Egyúttal arról is tájékoztatott, hogy ha ezt a munkakört nem fogadom el, úgy szolgálati jogviszonyom felmentéssel megszűnik. A felajánlott bírósági ügyintézői munkakört nem fogadtam el, így jogviszonyom 2020. január 30. napjával felmentéssel megszűnt.

b) A jogorvoslat eljárás hiánya:

Előadom, hogy nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló más jogorvoslati eljárás. A jogsérelem a sérelmezett jogszabályi rendelkezés hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje:

Az Abtv. 30. § (1) bekezdésére hivatkozva előadom, hogy az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény 6. §-ának (1) bekezdése 2020. január 31. napján lépett hatályba. Módosította a 2019. évi. LXXXI. törvény 16. §-a.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása:

Az alkotmányjogi panasszal támadott jogszabályi rendelkezés esetemben közvetlenül hatályosult, személyemet hátrányosan érintette. A Fővárosi Törvényszékkel fennálló szolgálati jogviszonyomat, törvényszéki végrehajtói munkakörömet megszüntette, életpályámat derékba törte.

e) Annak bemutatása, hogy a támadott jogszabályi rendelkezések alkalmazása vagy közvetlen hatályosulása során felmerülő kérdés alapvető alkotmányjogi kérdés:

Az indítvány alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés elbírálására, valójában a normaalkotói kompetencia gyakorolhatóságának vizsgálatára irányul. Az igazságszolgáltatáshoz kapcsolódó törvényszéki végrehajtói szervezet működésére, illetve a végrehajtói szervezetrendszer alapjait érintő jogszabályváltozásokra vonatkozik. A törvényszéki végrehajtási szervezetrendszerrel érintő jogszabályváltozások közvetlen kapcsolatban állnak az Alaptörvényben elismert jogbiztonság alkotmányjogi alapelvével, valamint a bírósági döntésekbe vetett közbizalomnak és e döntések

tekintélyének megőrzésével, illetve az adósok vagyoni és személyiségi jogait korlátozó állami kényszerintézkedésekkel. Ezekről a kérdésekről és összefüggésekről a testület korábban még nem hozott határozatot, a végrehajtói szervezet működését korábbi döntéseiben csak az önálló bírósági végrehajtók tekintetében vizsgálta. Ugyanakkor a kérdések tisztázása nem csupán az érintett szervezet és az igazságszolgáltatás működése szempontjából releváns. Jelentősége van annak, hogy a bírósági határozatok végrehajtása miként, milyen színvonalon és hatásfokkal történik. A szervezet szakmailag és igazgatásilag hogyan, miként működik és annak átalakítása alkotmányossági szempontok alapján kívánatos-e.

2. Az Alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indoklása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése:

Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése.

(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése.

(1) A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.

Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése.

(1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.

Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdése.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

b) A megsemmisíteni kért jogszabály, jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének indoklása:

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében deklarált jogállamiság elvének sérelmére hivatkozom. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint alkotmányjogi panaszt elsősorban a visszaható hatályú jogalkotás tilalmára és a felkészülési idő hiányára lehet alapítani, önmagában a jogállamiság követelményének sérelmére nem lehet hivatkozni (lásd: 3062/2012. (VII. 26.) AB határozat,

Indokolás [171]).

Az álláspontom szerint az 1997. évi LXVIII. törvény 6. § (1) bekezdése sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében elismert jogállamiság elvéből fakadó visszaható hatályú jogalkotás tilalmát, valamint a kellő felkészülési idő követelményét.

Megítélésem szerint az indítványomban kifogásolt rendelkezés a kihirdetését megelőző időre vonatkozóan állapít meg új szabályokat, a törvényszéki végrehajtók korábbi jogállását - esetemben a hosszabb ideje fennálló végrehajtói jogviszonyt - megszüntetve.

A jogszabályváltozás számomra hátrányos tartalmú, minthogy határozatlan időre szóló, végrehajtói kinevezéssel létrejött szolgálati viszonyomat szüntette meg, azzal, hogy a szabályozást a hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni rendelte.

Visszaható hatályú jogalkotásnak tekinthető az, hogy a jogalkotó úgy avatkozik bele a jogviszonyba, hogy azzal jelentősen megváltoztatja az egyik fél anyagi és személyi körülményeit, munkajogi státuszát. Álláspontom szerint a szóban forgó jogszabály jelen alkotmányjogi panaszommal támadott rendelkezése ezért a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmába ütközik. Számomra – a fentiekben részletezett -hátrányos következményeket előidézve.

Amint arra a korábbiakban már hivatkoztam, a támadott jogszabályi rendelkezést a kellő felkészülési idő hiánya miatt is alaptörvény-ellenesnek tartom.

A 2019. évi LXXXI. törvény - amelyet az Országgyűlés 2019. november 19-i ülésén fogadott el - 2020. január 31-én hatályosult, azonban az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyát érintő személyügyi intézkedések körében a törvényszéki végrehajtónak már 2019. november 28. napjáig nyilatkoznia kellett arról, hogy a felajánlott munkakört elfogadja-e vagy kezdeményezi szolgálati viszonyának megszüntetését.

A jogalkotó szűk időkeretet határozott meg arra, hogy a törvényszéki végrehajtó átgondolja további élethelyzetét, vagyis, hogy a felajánlott új munkakört vagy a felmentést válassza, azaz miként alkalmazkodjon a támadott jogszabályi rendelkezés által teremtett helyzethez.

Az eltelt rövid idő nem lehetett elegendő arra, hogy a végrehajtó a foglalkozás korlátozásából eredő joghátrányt saját életének, tevékenységének megváltoztatásával kiküszöbölhesse. A törvényszéki végrehajtók az új szabályozás következtében nem kényszerülhetnek egzisztenciájuk alapjaiban történő átrendezésére és megélhetést biztosító jogviszonyaik megszüntetésére.

Az alkotmánybíróság több határozatában egyértelművé tette, hogy a bírósági végrehajtási rendszer az igazságszolgáltatás részét képezi és csak megfelelő jogállami szabályozás keretében

változtatható meg, vagyis a rá vonatkozó keretrendszer alapvető alkotmányi jelentőségű kérdés.

Álláspontom szerint az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésében kinyilvánított hatalom megosztásának elve is sérül azzal, hogy a törvényszéki végrehajtó eljárása az 1994. évi LIII. törvény 225. §-ának (2) bekezdése szerint a bíróság eljárásával volt azonos, ebből eredően eljárása során a törvényszéki végrehajtó is a bíróhoz hasonló függetlenséget élvezett, ezzel szemben az adóvégrehajtó eljárása során nem független, minthogy kormánytisztviselőként hierarchikus alá-fölérendeltségben dolgozik, felettese által bármely intézkedése tekintetében utasítható.

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 160. § (2) bekezdése alapján az egyedi vagyoni végrehajtás foganatosítása főszabályként a bíróság és a bírósági végrehajtó feladata. Ugyanezen törvény 162.§-a alapján bírósági végrehajtó hatáskörében tett intézkedése mindenkire kötelező, míg az 1994. évi LIII. törvény 225. § (2) bekezdése alapján a bírósági végrehajtó eljárása a bíróság eljárásával azonos. A bírósági végrehajtás rendje ezért közvetlen kapcsolatban áll az igazságszolgáltatásba vetett közbizalom, valamint a bírósági döntések tekintélyének megőrzésével. Szervesen kapcsolódik a bíróság alapeljárásához és egyúttal kihat a bírói hatalmi ág megítélésére és működésére.

Az Igazságügyi Minisztérium VII-PF/84/2/2017 iktatószámú tájékoztatása szerint a Kormány "Az Országos Bírósági Hivatal elnöke kezdeményezésére vizsgálta meg, hogy a törvényszéki végrehajtás, mint feladat, egy másik szervezetrendszerbe kerüljön". Ennek több okát is megjelölte: a törvényszéki végrehajtók nem rendelkeznek olyan infrastruktúrával, illetve elektronikus hozzáféréssel, mely eljárásaikat megkönnyítené. Szükség lenne az ügyérkezésekhez igazodó létszámbővítésre is. Ebből következően tehát - álláspontja szerint - a törvényszéki végrehajtás Nemzeti Adó-és Vámhivatalhoz kerülése államháztartási és logikai megközelítésből egyaránt indokolt.

Megjegyzendő azonban, hogy a Nemzeti Adó-és Vámhivatal az 1499/2017. (VIII.11.) Kormányhatározatban 4,8 milliárd forint többletforrást kapott a törvényszéki végrehajtási feladatok ellátásáért. Ez a körülmény az államháztartási (megtakarítási), célszerűségi és logikai szempontokat nézetem szerint erősen megkérdőjelezi.

Visszásnak tartom, hogy miután bevezetésre került a jogi egyetemi végzettség előírása a végrehajtók részére, most a törvényszéki végrehajtási feladatok egy olyan szervhez nevezetesen a Nemzeti Adó-és Vámhivatalhoz kerültek, amelynél középfokú végzettséghez, és csupán egy "házon belüli"

vizsga letételéhez kötött ennek a munkakörnek az ellátása. Nincs arra garancia, hogy a Nemzeti Adó-és Vámhivatal nem adja ki ezen végrehajtási feladatok nagy részét az önálló bírósági végrehajtóknak, vagy egy újabb jogszabály módosítás után nem kapják meg törvényileg is azokat.

Előadom továbbá, hogy az Alaptörvény XII. cikkének (1) bekezdésében deklarált munka és foglalkozás szabad megválasztásához fűződő jogomat is sérti a határozatlan idejű jogviszonyom megszüntetése. Sérelmes, hogy nem ajánlottak fel jogszabályi szinten önálló bírósági végrehajtói álláshelyet, esetleg adóvégrehajtóként való további alkalmazás lehetőségét. A bírósági ügyintézői állás törvényszéki végrehajtói jogállásnak és munkakörnek megfelelő foglalkozásnak nem tekinthető.

Az alkotmánybírósági gyakorlatban a foglalkozás szabad megválasztásához való jog az állami beavatkozásokkal és korlátozásokkal szemben a szabadságjogokéhoz hasonló védelemben részesül. Ez döntő jelentőségű szempont, hiszen az emberek túlnyomó többségének jövedelme, megélhetése jellemzően e jog gyakorlásából származik. Ez azonban természetesen nem zárja ki a jog alkotmányos (szükséges és arányos) korlátozását: például azt, hogy a különböző tevékenységek gyakorlásához, az arra vonatkozó jogszabályok speciális feltételeket és követelményeket írjanak elő. A korlátozások alkotmányossága azonban más-más mérce alapján minősítendő aszerint, hogy a foglalkozás gyakorlásának feltételeiről vagy a foglalkozás szabad megválasztását kizáró szabályról van-e szó. [962/B/1992. AB határozat, ABH 1995, 627, 629.; 39/1997. (VII. 1.) AB határozat, ABH 1997, 263, 275.; 27/1999. (IX. 15.) AB határozat, ABH 1999, 281, 284.; megerősítve: 144/2008. (XI. 26.) AB határozat, ABH 2008, 1107, 1164.]. A foglalkozáshoz, vállalkozáshoz való jogot az korlátozza a legsúlyosabban, ha az ember egy adott tevékenységtől el van zárva, azt nem választhatja. [21/1994. (IV. 16.) AB határozat, ABH 1994, 120–121.] Az Alkotmánybíróság e jog sérelmét állapította meg, amikor a jogalkotó a foglalkozás szabad megválasztásához, az adott vállalkozás gyakorlásához való jogot egyes piaci szereplőktől meghatározatlan időre teljes egészében elvonta. [71/2009. (VI. 30.) AB határozat, ABH 2009, 699, 709.]

Hozzáteszem, hogy a törvényszéki végrehajtói munkakörömtől való megfosztás egyben a foglalkozás megválasztásának és gyakorlásának alkotmányos szabadságát is sérti.

Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a diszkrimináció tilalmát az Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdésében foglaltakra lehet visszavezetni, amely a jogrendszer egészét átható alkotmányos alapelvként nyert értelmezést. A különböző tesztek mentén vizsgált korlátozások

alkotmányosságának vizsgálatakor közös mérceként szolgál, hogy diszkriminációról csak homogén csoportba tartozó jogalanyok esetében lehet szó.

Véleményem szerint a támadott jogszabályi rendelkezés negatív módon diszkriminatív, hiszen az adóvégrehajtó és a törvényszéki végrehajtó között az utóbbi hátrányára-tesz különbséget. A két csoport feladatainak érdeme, eljárásának feltételei, az intézkedéseikkel érintett jogalanyok, az általuk kezelt követelések, vagy más fontos ismérvek tekintetében semmiféle lényeges különbség nem áll fenn. A két csoportba tartozó végrehajtók hasonló jogi környezetben végezték munkájukat, ezért a megkülönböztetésnek semmiféle indoka nincs. A különbségtétel abban nyilvánul meg, hogy a törvényszéki végrehajtó munkáját - szemben az adóvégrehajtóéval - szükségtelennek ítéli. Ez azt eredményezi, hogy nem csupán absztrakt értelemben vett emberi méltóságom, de a foglalkozás gyakorláshoz, jogbiztonsághoz fűződő jogom is sérül.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

a) Jogi képviselő nélkül járok el.

b) Nyilatkozom, hogy nem járulok hozzá a személyes adataim közzétételéhez.

c) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok

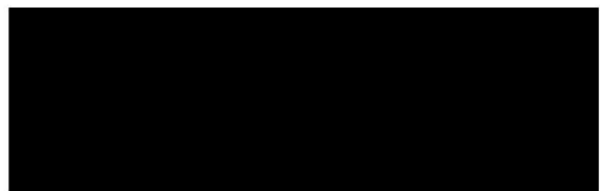
- 1997.El.VI.L.24/20.számú végrehajtói kinevezési irat

- 2019.El.VI.A.135/6-IV. számú irat

-2015.El.VI.B.372/15.számú irat

- Igazságügyi Minisztérium VII-PF/84/2/2017 számú irat

Budapest, 2020. július 23. napján

indítványozó